

RIKSDAGENS SVAR 81/2001 rd

Regeringens proposition med förslag till lagar om ändring av bokföringslagen och revisionslagen

Ärende

Regeringen har till 2000 års riksdag överlämnat sin proposition med förslag till lagar om ändring av bokföringslagen och revisionslagen (RP 189/2000 rd).

Beredning i utskott

Ekonomiutskottet har i ärendet lämnat sitt betänkande (EkUB 10/2001 rd).

Beslut

Nu församlade riksdag har antagit följande lagar:

Lag

om ändring av bokföringslagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i bokföringslagen av den 30 december 1997 (1336/1997) 1 kap. 8 § 3 mom., 2 kap. 4 § 2 mom., 3 kap. 6 § och 9 § 2 mom., 4 kap. 5 § 3 mom., 5 kap. 3 § 1 mom., 9 § och 14 § 4 mom., 6 kap. 1 § 3 mom., 5 § 1 mom., 6 §, 7 § 6 mom., 8 § 1 och 2 mom. samt 13 § 2 och 5 mom., 7 kap. 3 § 1 mom. samt 8 kap. 2 § 2 mom. och 5 §,

av dessa lagrum 6 kap. 5 § 1 mom. och 7 § 6 mom. sådana de lyder i lag 300/1998, samt *fogas* till 1 kap. 5 § ett nytt 4 mom., till 2 kap. 10 § ett nytt 4 mom., till 3 kap. 1 § nya 4 och 5 mom. samt till 6 kap. 1 § ett nytt 5 mom. som följer:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

5 §

Bestämmande inflytande

— — — — —
Till en bokföringsskyldigs röstetal och rätt enligt 1 mom. räknas inte de röster eller den rätt som hör samman med

1) de aktier eller andelar i målföretaget som den bokföringsskyldige besitter för någon annan

persons räkning än sig själv eller för en annan sammanslutnings räkning i vilken den bokföringsskyldige har bestämmande inflytande än målföretaget,

2) de aktier eller andelar i målföretaget som den bokföringsskyldige fått som säkerhet, om den bokföringsskyldige måste utöva därmed förbundna rättigheter i enlighet med säkerhetsställarens anvisningar, eller

3) aktier eller andelar i målföretaget vilka den bokföringsskyldige besitter med stöd av långivning som hör till sedvanlig affärsverksamhet,

om den bokföringsskyldige måste använda den rösträtt som är förenad med aktierna eller andelarna i enlighet med säkerhetsställarens intressen.

8 §

Intresseföretag

Vid beräklandet av den röstandel som avses i 1 mom. tillämpas 5 § 2—4 mom.

2 kap.

Bokföring av affärshändelser samt bokföringsmaterial

4 §

Bokföringsordning och bokföringstid

Kronologisk bokföring av kontantbetalning skall göras utan dröjsmål för varje dag. Övriga noteringar i bokföringen får göras månadsvis eller för en period om fyra veckor inom fyra månader från utgången av kalendermånaden eller perioden.

10 §

Arkivering av bokföringsmaterial

Utan hinder av vad som föreskrivs i 1 och 2 mom. får det ministerium som förvaltar program för Europeiska unionens strukturfonder genom förordning bestämma en längre förvaringstid än den som avses i 1 och 2 mom. för det bokföringsmaterial som gäller stöd enligt program för strukturfonderna.

3 kap.

Bokslut

1 §

Bokslutets innehåll

Utan hinder av 1 mom. 4 punkten får den bokföringsskyldige låta bli att avfatta en verksamhetsberättelse, om högst en av de i 9 § 2 mom. bestämda gränserna har överskridits både under den räkenskapsperiod som har gått ut och under den omedelbart föregående räkenskapsperioden. Ett aktiebolag skall dock alltid i en not ange de uppgifter som förutsätts av verksamhetsberättelsen och som skall ges enligt lagen om aktiebolag (734/1978).

Det som föreskrivs i 4 mom. tillämpas inte på publika aktiebolag eller på sådana aktiebolag i fråga om vilka innehållet i verksamhetsberättelsen bestäms annanstans än i bokföringslagen eller lagen om aktiebolag.

6 §

Tid för upprättande av bokslut

Bokslutet skall upprättas inom fyra månader från räkenskapsperiodens utgång.

9 §

Registrering av bokslut

Bestämmelserna i 1 mom. tillämpas även på andra bokföringsskyldiga som driver rörelse, om minst två av följande gränser har överskridits både under den räkenskapsperiod som har gått ut och under den omedelbart föregående räkenskapsperioden:

- 1) omsättningen eller motsvarande avkastning 6 250 000 euro,
- 2) balansomslutningen 3 125 000 euro,
- 3) det genomsnittliga antalet anställda 50 personer.

4 kap.

Definitioner i anslutning till bokslutsposter

5 §

Anskaffningsutgift

Om beloppet av tillverkningstidens ränteutgifter för ett lån som kan hänföras till tillverkningen av en tillgång som hör till bestående aktiva, sammanräknat med de fasta utgifter som avses i 2 mom. är väsentligt jämfört med den anskaffningsutgift som avses i 1 mom., får också dessa ränteutgifter, utöver den andel som avses i 2 mom., räknas in i anskaffningsutgiften.

5 kap.

Värderings- och periodiseringsbestämmelser

3 §

Fordringar, skulder och andra åtaganden i utländsk valuta

Fordringar i utländsk valuta samt skulder och andra åtaganden i utländsk valuta omräknas till finsk valuta enligt kursen på bokslutsdagen. Är fordringar eller skulder eller andra åtaganden i utländsk valuta bundna vid en bestämd kurs genom avtal eller på något annat sätt, får de omräknas till finsk valuta enligt denna kurs.

9 §

Periodisering av anskaffningsutgiften för goodwill

Anskaffningsutgiften för goodwill får aktiveras. Det aktiverade värdet för goodwill skall avskrivas enligt plan inom fem år eller, om dess verkningstid är längre, under verkningstiden, dock högst 20 år.

14 §

Framtida utgifter och förluster samt avsättningar

Förluster och utgifter som avses i 1 mom. tas upp i resultaträkningen och balansräkningen till sitt sannolika belopp. Utgifter och förluster som avses i 2 och 3 mom. tas upp i resultaträkningen och balansräkningen högst till sitt sannolika belopp.

6 kap.

Koncernbokslut

1 §

Skyldighet att upprätta koncernbokslut

Koncernbokslut behöver inte upprättas, om under såväl den räkenskapsperiod som har gått ut som under den omedelbart föregående räkenskapsperioden högst en av följande gränser har överskridits, räknade sammanlagt för både moderföretaget och dess dotterföretag:

- 1) omsättning eller motsvarande intäkter 25 000 000 euro,
- 2) balansomslutning 12 500 000 euro,
- 3) det genomsnittliga antalet anställda 250 personer.

Det som föreskrivs i 3 mom. tillämpas inte, om aktierna eller andelarna i koncernföretaget är föremål för offentlig handel enligt värdepappersmarknadslagen eller motsvarande handel vid en fondbörs som lyder under lagstiftningen i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

5 §

Dotterföretagets mellanbokslut

Ett dotterföretag vars bokslut skall sammanställas med koncernbokslutet skall ha samma rä-

kenskapsperiod som moderföretaget, om inte bokföringsnämnden beviljar ett sådant undantag från detta som avses i 8 kap. 2 § 2 mom. Om räkenskapsperioden för ett dotterföretag som skall omfattas av koncernbokslutet utgår mer än tre månader före eller efter utgången av moderföretagets räkenskapsperiod, skall sammanställningen ske utifrån ett för dotterföretaget upprättat mellanbokslut per den dag moderföretagets räkenskapsperiod utgår. I annat fall kan det sammanställda koncernbokslutet upprättas utan att det ovan avsedda mellanbokslutet upprättas.

— — — — —

6 §

Utländska dotterföretags bokslutsposter

Ett utländskt dotterföretags balansposter skall för sammanställningen med koncernbokslutet omräknas till finsk valuta enligt kursen på bokslutsdagen och resultaträkningsposterna enligt medelkursen under räkenskapsperioden. Noterna omräknas på samma sätt som posterna i balansräkningen och resultaträkningen. Även andra omräkningsmetoder enligt god bokförings- sed får tillämpas.

7 §

Koncerninterna poster och minoritetsandelar

— — — — —

Trots det som bestäms i 5 mom. får den bokföringsskyldige anteckna avskrivningsdifferensen och reserverna i koncernbalansräkningen utan att dela upp dem i eget kapital och latent skatteskuld samt förändringen i dem i koncernresultaträkningen utan att dela upp den i förändring i den latent skatteskulden och räkenskapsperiodens resultat, om högst en av de gränser som avses i 1 § 3 mom. har överskridits både under den räkenskapsperiod som har gått ut och under den omedelbart föregående räkenskapsperioden.

8 §

Förvärvsmetoden

Koncernens interna innehav av aktier eller andelar i ett dotterföretag skall elimineras genom att deras anskaffningsutgift dras av och genom att från dotterföretagets eget kapital vid anskaffningstidpunkten dras av ett belopp som motsvarar koncernens innehav. I dotterföretagets eget kapital skall även räknas in den ackumulerade avskrivningsdifferensen och reserver med avdrag av den latent skatteskulden. Avvikelse från bestämmelsen i föregående mening får göras om den bokföringsskyldige iakttar förfarandet enligt 7 § 6 mom.

Om aktier eller andelar i ett företag har förvärvats till koncernen innan företaget blev dotterföretag, får deras anskaffningsutgift elimineras utgående från den tidpunkt då företaget blev dotterföretag. Anskaffningsutgiften för aktier och andelar får elimineras även enligt det egna kapital som dotterföretagets balansräkning uppvisar då den första gången sammanställs med koncernbokslutet, om detta förfarande inte har en väsentlig inverkan på den riktiga och tillräckliga bild som skall ges av koncernens resultat och ekonomiska ställning.

— — — — —

13 §

Sammanställning av intresseföretags bokslutsuppgifter

— — — — —

När ett intresseföretags bokslutsuppgifter första gången sammanställs med koncernbokslutet, skall i koncernbalansräkningen tas upp anskaffningsutgiften för aktierna eller andelarna i intresseföretaget. I en not till koncernbalansräkningen skall uppges den skillnad som erhålls när den andel av eget kapital enligt intresseföretagets senaste bokslut som motsvarar innehavet dras av från anskaffningsutgiften för aktierna eller andelarna i intresseföretaget. Med avvikelse från vad som föreskrivs ovan i denna paragraf, får av anskaffningsutgiften för aktierna eller andelarna i intresseföretaget som en egen post i

koncernbalansräkningen antecknas en andel av intresseföretagets eget kapital liksom den i ovan nämnda not avsedda skillnad som svarar mot koncernaktiva eller koncernpassiva.

I intresseföretagets eget kapital som avses i 2—4 mom. skall även räknas in det sammanlagda beloppet av den ackumulerade avskrivningsdifferensen och reserverna med avdrag av den latent skatteskulden. Vid beräkning av ett intresseföretags vinst eller förlust som avses i 4 mom. beaktas förändringen i avskrivningsdifferensen och reserverna med avdrag av förändringen i den latent skatteskulden. Avvikelse från bestämmelsen i föregående mening får göras om den bokföringsskyldige iakttar förfarandet enligt 7 § 6 mom. Detsamma gäller beräkningen av intresseföretagets vinst eller förlust.

7 kap.

Yrkesutövares bokföring

3 §

Räkenskapsperiod och tiden för upprättande av bokslut

Yrkesutövares räkenskapsperiod är ett kalenderår. Om yrkesutövaren har dubbel bokföring, bestäms räkenskapsperioden enligt 1 kap. 4 §.

8 kap.

Särskilda bestämmelser

2 §

Bokföringsnämnd

Bokföringsnämnden kan av särskilda skäl för viss tid i enskilda fall eller branschvis bevilja undantag från bestämmelserna i 3 kap. 1 § 3 mom. andra meningen och 6 §, 6 kap. 1 § 1 och 2 mom., 2 § 2 mom. och 5 § 1 mom. samt 7 kap. 3 och 4 §. En förutsättning för att undantag skall kunna beviljas är att det inte strider mot Europeiska gemenskapernas bestämmelser om bokslut och koncernbokslut.

5 §

Bestämmelser om bokföring i andra lagar

Utan hinder av denna lag gäller i fråga om bokföringsskyldighet och bokföring samt om offentliggörande av bokslut vad som särskilt bestäms om detta i någon annan lag eller vad den behöriga myndigheten har föreskrivit med stöd av annan lag. På sättet att lägga fram uppgifterna i ett aktiebolags verksamhetsberättelse tillämpas dock vad som föreskrivs i 3 kap. 1 § 4 och 5 mom.

Denna lag träder i kraft den 31 december 2001.

Lagen tillämpas första gången på bokföringen för den räkenskapsperiod som börjar den 1 januari 2002 eller därefter. En bokföringsskyldig får tillämpa denna lag på bokföringen för den räkenskapsperiod som pågår när lagen träder i kraft.

Lag

om ändring av revisionslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i revisionslagen av den 28 oktober 1994 (936/1994) 1 § 1 mom. 1 punkten, 11 och 12 § och 26 § 2 mom. som följer:

1 §

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas, om inte något annat stadgas i lag, på

1) revision av sammanslutningar och stiftelser som är bokföringsskyldiga enligt bokföringslagen (1336/1997), (*bokföringsskyldiga*), samt

— — — — —

11 §

Skyldighet att välja godkänd revisor

Utöver vad som i någon annan lag bestäms om skyldighet att välja revisor, skall bolagsmännen, bolagsstämman eller motsvarande organ välja minst en godkänd revisor, om sammanslutningen eller stiftelsen uppfyller minst två av följande tre villkor:

1) balansomslutningen enligt bokslutet för föregående räkenskapsperiod överstiger 340 000 euro,

2) omsättningen eller motsvarande avkastning enligt bokslutet för föregående räkenskapsperiod överstiger 680 000 euro, samt

3) sammanslutningen eller stiftelsen under föregående räkenskapsperiod i medeltal har haft flera än 10 anställda.

Endast en godkänd revisor kan väljas till revisor i en sammanslutning eller stiftelse som uppfyller minst två av följande tre villkor:

1) balansomslutningen enligt bokslutet för föregående räkenskapsperiod överstiger 2 100 000 euro,

2) omsättningen eller motsvarande avkastning enligt bokslutet för föregående räkenskapsperiod överstiger 4 200 000 euro, samt

3) sammanslutningen eller stiftelsen under föregående räkenskapsperiod har haft i medeltal flera än 50 anställda.

12 §

Skyldighet att välja CGR-revisor eller CGR-sammanslutning

Minst en av de revisorer som bolagsmännen, bolagsstämman eller motsvarande organ väljer skall vara en av Centralhandelskammaren godkänd revisor eller revisionssammanslutning, om sammanslutningen har satt i omlopp värdepapper som är föremål för offentlig handel så som avses i värdepappersmarknadslagen (495/1989), eller om sammanslutningen eller stiftelsen uppfyller minst två av följande tre villkor:

1) balansomslutningen enligt bokslutet för föregående räkenskapsperiod överstiger 25 000 000 euro,

2) omsättningen eller motsvarande avkastning enligt bokslutet för föregående räkenskapsperiod överstiger 50 000 000 euro, samt

3) sammanslutningen eller stiftelsen under föregående räkenskapsperiod har haft i medeltal flera än 300 anställda.

26 §

Skiljande av revisor från hans uppdrag och revisors avgång

— — — — —

En revisor kan under mandattiden lämna sitt uppdrag genom att meddela sammanslutningen eller stiftelsen att han avgår. Revisorn skall anmäla sin avgång för registrering inom två veckor efter att han har tillställt sammanslutningen eller stiftelsen sitt meddelande. Avgår revisorn

på detta sätt eller skiljs han från sitt uppdrag under mandattiden, skall han till sammanslutningen eller stiftelsen lämna en redogörelse för sin verksamhet fram till den tidpunkt då han avgår, om detta inte med hänsyn till omständigheterna är onödigt.

— — — — —

Denna lag träder i kraft den 31 december 2001.

Lagen tillämpas första gången på revisionen för den räkenskapsperiod som börjar den 1 januari 2002 eller därefter.

Helsingfors den 20 juni 2001
